

DOMOVINA

Upravništvo „Domovina“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovina“, Niklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrletno Din 7.50, polletno Din 15.—,
celoletno Din 30.—.

Pismo iz Beograda

Hud mrzaz smo imeli te dni. Le v Narodni skupščini je bilo prav vroče. Posebno slabo je šlo radičevskim poslancem, ki morajo vse blagoslavljaliti, kar so do sedaj preklinjali. Čudno je, da se možakom ne obrnejo želodci, ko morajo danes hvaležno jesti vse, na kar so še pred kratkim grdo pljuvali.

Z vseh svojih shodov morajo radičevci pošiljati brzogave, s katerimi pozdravljajo in se klanjajo kralju. Lepo je to, da so prenehali kričati o republiki. Skupščina je za vojsko dovolila te dni preko rednega proračuna za štiri mesece povrhu še 153 milijonov dinarjev in radičevci, ki so se svoj čas pridušali na vojno službo, so «navdušeno» glasovali za to povišanje.

Koliko so kričali radičevci na nas samostojne demokrate, ker ljudstvu nismo lagali glede davkov, zdaj pa je baš pod njimi davčno breme najhujše.

Ali je tako postopanje pošteno? Ali ga more kdo spoštovati in uvaževati? Ali more kdo ceniti ljudi in stranko, ki tako dela?

In res, vsakdo jih obžaluje in omalovažuje, češ, da so kakor glasovalni stroj, ki mora delati, kar drugi hočejo.

Ker kmet ni tako nespameten, da bi vsega tega ne videl in ne čutil, je začela, kakor prihajajo vesti iz cele Hrvatske, Radičeva stranka pešati. Kmetje, iznenadeni, nekaj časa niso hoteli verjeti, da so se stvari tako obrnile. Še danes se mnogi dajejo zavajati, češ, vse to je samo na videz, to je manever; kadar pa bo mogoče, pa bomo že udarili na stare strune. Preteklo je že šest mesecev, odkar so radičevci na vladi, a o «uspehih» ni nobenega govora.

Zato se je trdnjava začela majati. Samo na shodu v Mitrovici, kjer je prišlo g. Pribičevića in druge govornike SDS poslušat 9000 ljudi, je bilo nad 3000 hrvatskih kmetov, ki so navdušeno pozdravljali pošteno politiko SDS.

Kar so do sedaj radičevci delali v Sloveniji preko nesrečnega g. Pucelja, je bilo vse voda na mlin klerikalcem, ki potrebujejo samo še par mesecev radičevske vlade, da se izvlečejo iz slabosti, v katere so zašli.

Mi samostojni demokrati se od dnevnih dogodkov in izprememb ne smemo dati omajati. Kar smo spoznali za pravo, tega se držimo brez ozira na levo in desno. Delanto mnogo in tudi dosežemo več, kakor bi se moglo meriti po številu kroglic, ki nam jih je dalo naše ljudstvo.

Leta 1926. bodo gotovo zopet volitve, kajti ta zmešnjava, ki je zdaj, se ne more več dolgo držati. Ali naj tudi po novih volitvah tako ostane, kakor so padle kroglice v Sloveniji 8. februarja leta 1924.?

To bi bilo usodno, kajti hudim gospodarskim težkočam se bližamo. Ali naj bodo v takih časih slovenski kmet, obrtnik in delavec zastopani po klerikalcih, po škofovi stranki, ki je v Beogradu tako obsovažena, da jo vse po strani gleda? Ali naj bodo Slovenci še nadalje zastopani po poslancih, ki

morajo škofa poslušati v vsej svoji politiki, in če je tudi proti državi in ljudstvu?

G. Radić bo seveda tudi v Sloveniji zbiral glasove. Ti glasovi bodo za naše kraje izgubljeni, in ko bo na tleh ležalo na laži in praznih obljubah zgrajeno radičevstvo, ali naj radi tega trpi škodo tudi slovensko volilstvo?

Zato se moramo na bitko še bolj pripravljati z organizacijo in širjenjem naših misli. Vsak kmet, delavec, obrtnik je poklican, da nastopa kot vodja, zbira ljudi okrog sebe in da gre od vasi do vasi ter poučuje druge. Ako bodo vsi delali, bo tudi uspeh velik.

Dr. Gregor Žerjav.

Poslanec Pucelj proti kmetu

Poslanec Pucelj je v finančnem odboru zahteval, naj se poviša uvozna carina na pluge, s čimer bi se plugi močno podražili

Poslanec Pucelj in njegovi radičevski tovariši imajo vedno polna usta besed, da se mora voditi v naši državi kmečka politika. Kakšna pa je v resnici kmečka politika, ki jo že šest mesecev vodijo v vladi radičevci, pa občutimo z vsakim dnem bolj težko. V teh šestih mesecih se je jasno pokazalo, da se **kmetska politika ne dela s praznimi besedami**, pač pa da se mora delati z dejanji. Teh pa smo doslej v zmislu kmetske politike videli še bode malo in njihovih dobrot do danes naš kmet še ni občutil.

Koliko razumevanja in sposobnosti imajo radičevci za pravo kmečko politiko, je brezdvomno dokazal na najsijajnejši način pretekli teden poslanec Pucelj na seji carinsko-tarifne sekcije finančnega odbora. Ob tej priliki se je razpravljalo o uvozni carini na poljedelske stroje, zlasti pluge.

V razpravi je samostojni demokrat poslanec Juraj Demetrović predlagal, naj se plugi in njihovi deli oproste uvozne carine, ker bi carina na te predmete **več škodovala našemu poljedelstvu, kakor pa koristila državnim blagajni in naši industriji**. Prost uvoz plugov je tem bolj potreben, ker se v naši državi še v mnogih krajih poslužujejo lesenih plugov.

Pod vtisom izvajanj poslanca Demetrovića, čigar mnenju so se pridružile tudi ostale opozicijske stranke, je nastalo med poslanci splošno razpoloženje, da naj se črtajo uvozne carine na pluge. Tu pa se je zgodilo nekaj nepričakovanega in nečuvnega. **Poslanec Pucelj se je naenkrat čutil poklicanega, da kot vladni in ne kot kmečki poslanec zagovarja vladni predlog za uvožno carino na pluge**. Predlagal je, naj znaša uvozna carina za en plug 168 Din, to se pravi, za 42 Din več kakor doslej. Poslanec Pucelj je svoj predlog še prav na dolgo utemeljeval, pri čemer mu je poslanec Juraj Demetrović ironično zaklical: «Poslušajmo kmetsko demokracijo!»

Razen poslanca Pucelja se je zavzel za uvožno carino na pluge tudi radičevski poslanec Vojković, ki je sam kmet iz Dalmacije. Stališče, ki so ga zavzeli radičevci glede na uvožno carino na pluge, je zbudilo seveda **splošno začudenje**, ker se je očitno pokazalo, da radičevski poslanci ne vedo, kaj delajo, in da ne znajo braniti niti v najpriprostejših vprašanih kmečkih koristih.

Zagovarjanje uvozne carine na pluge po poslancu Pucelju in njegovem tovarišu je bilo **odveč celo radikalnim poslancem**, ki se niso upali prevzeti odgovornosti napram svojim kmetskimi volilcem zaradi povečanja uvozne carine na pluge in ki so se zaradi tega pridružili predlogu samostojnega demokrata poslanca Juraja Demetrovića, naj se uvozna carina na pluge sploh odpravi. Tozadevni sklep je bil tudi sprejet proti predlogu poslanca Pucelja in njegovega radičevskega tovariša. Nato je bila znižana carina tudi za ostalo poljedelsko orodje, med drugim za kose in srpe, proti prvotnemu vladnemu predlogu.

Ta razprava je torej dovolj jasno pokazala, koliko se poslanec Pucelj in njegovi radičevski tovariši razumejo na kmečko politiko. Ravno zato, ker se nič ne razumejo, živimo danes v takih težavnih gospodarskih razmerah kakor še nikdar poprej. Poslanec Pucelj je živa priča, da se s praznim govorjenjem ne rešujejo kmečka gospodarska vprašanja, temveč da je treba za tako delo imeti tudi nekaj razuma in sposobnosti. Kaj naj pomagajo kmetu poslanci, ki mislijo, da morajo kot člani vladne stranke zagovarjati vsak vladni predlog, četudi bi bil v škodo kmetu?

Poslanec Pucelj je pokazal, da ni sposoben za kmetskega poslanca in naši kmetje si bodo to tudi dobro zapomnili!

Politični pregled

Narodna skupščina je v sredo zvečer odšla na božične počitnice, ki bodo trajale kar do konca januarja. Kaj je Narodna skupščina počejala zadnje dni? Pretresala je zadevo bivšega ministra dr. Lukiniča, kateremu so nasprotniki očitali, da je nepravilno razveljavil sekvester nad veleposestvom Thurn-Taxisa. Cele tri dni je trajala ta razprava v Narodni skupščini, pa se je končno izkazalo,

da dr. Lukinič nima nobene krivice na sebi in zato ne more biti govora, da bi se zadeva izročila sodišču. S tem je torej dokazano, da so vse klevete o dr. Lukiniču, ki so jih pri nas posebno vneto širili klerikalni listi, že neosnovane, da so ti zopet enkrat slepo kradli čast enemu najodličnejših jugoslovenskih parlamentarcev.

Nenadna odgoditev Narodne skupščine kar za poldrugi mesec potrjuje splošno prepričanje, da je

sedanja vlada v krizi,

da je zatorej nesposobna za smotreno delo in da je v doglednem času pričakovati pomembnejših izprememb. Kdor zasleduje politično življenje v Beogradu, si je prav lahko na jasnem, kje tičijo glavni razlogi krize. V radikalskem klubu vladajo neznosne razmere in je že parkrat prišlo do tako ostrih spopadov med radikalskimi poslanci, da je bilo pričakovati razkol. Zaenkrat samo še Pašičev ugled zadržuje razkroj radikalskega kluba, a tudi rovarstvo proti Pašiču postaja vedno občutnejše.

To je prvi razlog, da je vlada poslala poslance domov. Pašič hoče tekom dolgih božičnih počitnic razčistiti razmere v svojem radikalskem klubu. Obenem pa — in to je drugi poglobitveni razlog — hoče razjasniti tudi svoje zavezništvo z Radičem in njegovo stranko. Radikali imajo

z Radičem neprestane križe in težave,

ki jih ne bodo več mogli dolgo prenašati. Radič se vtikuje v vse ministrske posle, Radič grozi, Radič z vsako svojo izjavo povzroča vladi neprilike, in končno: Radič pričinja izživalno obnavljati stike z nekaterimi svojimi bivšimi zavezniki, s katerimi je lani

koval načrte, kako bo preobrnil ustavo in razdelil državo. To je zadosten povod, da radikali dvomijo o Radičevi iskrenosti in prav to daje slutiti, da namerava Pašič s preosnovanjem vlade Radiču stopiti na prste.

V nedeljo je

Radič imel shod v Mariboru,

kjer je zopet govoril o vsem mogočem; važno pa je, da je potrdil vesti, da namerava ukiniti ljubljansko vseučilišče in mesto njega pustiti v Ljubljani samo višjo rudarsko šolo. Nad temi Radičevimi naklepi je ogorčena vsa zavedna slovenska javnost, izvzemši tiste nesrečnike, ki jih je g. Pucelj speljal pod Radičevo komando in ki zato morajo slepo pritrjevati vsaki Radičevi govoranci, pa naj je še tako smešna in nezmisljena. V ostalem pa je tudi ta shod potekel popolnoma mirno; številno orožništvo in policija, ki je varovala Radiča, je bila odveč, ker Slovenci nismo razbojniki. Da pa ima Radič precej strahu in slabe vesti, mu pa radi verjamemo.

Radičevo zahajanje v Slovenijo je začelo razburjati edino slovenske klerikalce, ki se bojé, da jim ne bi premamili tistih pristašev, katere so doslej sami vzgajali v neprestani farbariji. Zato zdaj klerikalni listi in agitatorji skušajo svoje kaline obdržati na novi litaniji in kričijo, da morajo vsi katolčani pripadati edinozveličavni klerikalni stranki, kakor da stoji to zapisano v svetem pismu. S to agitacijo nastopajo zdaj tudi med hrvatskimi, bosanskimi in vojvodinskimi katoliki, s katerimi želijo osnovati

novo enotno katoliško stranko,

da bi se na ta način zoperstavili Radiču. Kako se jim bo obnesel ta novi larifari s političnim zlorabljanjem katoličanstva, se bo šele videlo. Vsekakor pa je ta njihov poslednji pozivkus rešitve.

Edina stranka, ki zna Radiču silno izdatno podkuriti pod petami, je naša Samostojna demokratska stranka. V Sloveniji se ji pridružujejo vsi razsodnejši bivši Pucljevi pristaši, a v ostali Jugoslaviji trumoma prehajajo vanjo dosedanji radičevski seljaki pa tudi številni ogorčeni radikali.

Voditelj SDS, Svetozar Pribičević, ima sleherni nedeljo

velika javna zborovanja, na katera prihajajo tisoči novih pristašev.

ki so končno prišli do pravega prepričanja, da je SDS edina zares napredna, narodno zavedna in neumorno delavna stranka v vsej Jugoslaviji. Imena njenih prvakov (Svetozar Pribičević, dr. Gregor Žerjav, dr. Ljudevit Pivko itd.) pridobivajo osobito po nedavnem beograjskem kongresu najodličnejši ugled v vseh slojih naroda, pa tudi izven meja države.

V kratkem bo Jugoslavija zopet enkrat torišče interesov evropske politične javnosti. Po Novem letu se bo namreč v Dubrovniku vršila

konferenca zunanjih ministrov Male antante

(to so Jugoslavija, Češkoslovaška in Rumunija). Napoveduje se, da se bo na tej konferenci razpravljalo tudi o obnovitvi odnošajev Jugoslavije napram Rusiji, kar bo vsekakor dalekosežnega pomena. Prepričani smo menda že vsi, da je končno nastopil pravi čas, da obnovimo zveze z veliko Rusijo. Ako bodo iskrene, ne bomo več imeli strahu pred nikomur, najmanj pa pred nasilnostjo in zavratnostjo italijanskega fašizma, ali pa pred rovarstvom habsburških monarhistov, ki so zadnje čase zopet podvojili svoje delovanje v Avstriji in na Madžarskem.

DOPISI

MAVČICE. 1. december se je na tukajšnji osnovni šoli proslavil v znamenju Podmladka Rdečega križa na prav slovesen način. Po službi božji se je mladina v prazničnem razpoloženju zbrala v okrašeni učni sobi, kjer ji je bil v slavnostnem govoru raztolmačen pomen tega praznika. Sledile so primerne deklamacije in petje. V iskrenem navdušenju za svojega kralja in domovino so zapeli otroci himni »Bože pravde« in »Lepa naša domovina« in s tem zaključili skromno, a lepo svečanost. — Dne 5. decembra pa je otroke mavške šole prijetno presenetil sv. Miklavž v spremstvu angelov in parkljev. V svojem nagovoru je vzpodbujal otroke k ubogljivosti, pridnosti in pobožnosti, nakar je razdelil obilne

M. Silvester:

To in ono iz nekdanjega samostana v Kostanjevici

(Dalje.)

«Kdo pa si prav za prav?»

«E, kdo? Saj vidite, da sem popotnik.»

«Pa če se ne motim, nisi ti težak, ampak soldat?»

«Pogodili ste, mati. Z delom na polju se res še nisem pečal, a mislim, da bi mi tudi to šlo izpod rok.»

«Ali pri nas bi moral hoditi na kloštrsko tako trikrat na teden in patri ne poznajo nobenega špasa. Kdor pridno ne dela, dobi batine ali pa ga vtaknejo v luknjo.»

«Tudi to me ne straši in bi prav za prav zelo rad sklenil tovaršijo s samostanskim valptom in menihi.»

«Ha, ali ta tovaršija boli; to je moral občutiti že marsikateri tlačan. No, koliko bi pa zahteval za čas od kresa do sv. Martina?»

«Mati! Ne bodite vendar tako čudni; plačali me boste tako, kakor plačujejo drugi svoje posle in nič več.»

Mati Jenškova je bila s ponudbo precej zadovoljna, toda ni je hotela sprejeti, dokler se ne posvetuje s svojim sinom. Za hišo se je nahajal enadni vrt. Pod tepko je bila postavljena enostavna miza in klop. Povabila je tujca, naj sede za mizo pod hruško; sama pa je šla v sobo in se

kmalu vrnila z latvico kislega mleka in kosom črnega kruha ter postavila vse te dobrote domačega pridelka na mizo pred tujca. Slednji si seveda ni pustil dvakrat reči, naj se loti jedače. Vdova je bila zadovoljna, ko je videla zdrav tek tujca, ki je otepal z leseno žlico kislo mleko in kruh kakor za stavo. Med tem časom se je vrnil domov njen sin. Snel je jarme z volov, jih odgnal v hlev in privezal k jaslim. Prinesel je še lačni živini koš sena in se podal nato k materi v hišo. Mati mu je takoj povedala, kako in kaj, ter pristavila: »Meni se možak dopade — sicer pa naredi kakor hočeš; kar bo tebi prav, bo tudi meni.»

Janez pa je stopil v čumnato in opazoval nekaj časa tujca skozi okno, ko je ravnokar pospravil zadnjo trohico iz skleda, položil lesenko na mizo in se zazrl po sadnem vrtu.

Janezovo opazovanje je izpadlo navidezno dobro, kajti zasukal se je in dejal v veži stoječi materi: »Grem k njemu, da mu preiščem obisti, ker z vsakim pritepenem ni dobro imeti posla.»

Podal se je k tujcu. Slednji je vstal, ko je videl, da se mu bliža mladi gospodar, in mu ponudil roko v pozdrav. Janez je stal trenutek neodločen, ali naj poda svojo desnico ali ne. Pogledal je tujcu globoko v oči, kakor bi hotel čitati iz njih, mar ne tiči v njih kak slab namen ali zvijača; v jasnem tujčevem pogledu tega ni našel in je bil na mah uverjen, da mož, ki stoji pred njim, ne more biti slab človek.

Prožil mu je svojo žuljavo desnico. Sedla sta za mizo in se pričela razgovarjati. Ko je Janez

doznan, da ima pred seboj vojščaka, ki je dal svojemu krvavemu poslu slovo in se hotel posvetiti kmetijstvu in da mrzi menihe in druge ljudske krvosese bolj kakor vse na svetu, sta na mah bila prijatelja, ker je tudi Janez mrzil svoje tlačitelje bolj kakor samega peklenščaka.

Mamica Jenškova je stopila, ko je Janez odšel k tujcu, za vrata in kukala skozi špranjo duri, kako se bosta možaka spogledala. Vlekla je na uho vsako besedo. Pa šment, govorila sta precej tiho in je ujela le sem ter tja kako besedo, katero sta več ali manj poudarjala. Iz raznih besed in gest je razvidela, da poteka zadeva docela zadovoljivo. Odmaknila se je od svojega opazovališča, a se je nehote ustavila pred lastno mislijo: »Baba, al' boš še znorela na starost?» Stopila je v sobo in snela s stene malo, napol slepo zrcalce in si zvedavo ogledovala svoja lica, oči, usta, nos in še drugo, kar tiči in visi na obrazu.

«E, hudir, saj še nisem tako grda, samo ta šmentana bradavica na nosu ga bije za vso vas, pa tudi ta dolgi zob. Bom pa imela vedno zaprta usta,» si je dejala skoro 50 let stara vdovica. Prijela se je še za polne boke in si končno tiho dejala: »Še marsikatera mlada ni tako 'fejst'... Tako, sedaj pa pojdim pogledat, kaj sta se dogovorila.»

Pričarala si je na obraz posebno lep in milostljiv izraz in odšla je k možakoma pod tepko. Ko je videl stati Janez svojo majko poleg mize, ji je dejal, da nima nič proti temu, če

darove: jabolka, orehe, različne piškote in kekse, masleni kruh in maslene roglje. Obdarjenih je bilo nad 200 otrok in odraslih. Maslene roglje je daroval g. Jakob Kavčič, posestnik pekarnice v Ljubljani, za kar naj bo njemu in njegovi soprogi na tem mestu izrečena prav pristrčna zahvala. Vsa čast pa gre tudi staršem šolskih otrok in drugim blagim dobrotnikom, zlasti tudi predsedniku krajnega šolskega sveta, ki so v ljubezni do mladine s svojo izredno radodarnostjo omogočili tako pristrčno prvo miklavževanje na tej šoli.

KROPA. Te dni je nastal v podstrežju hiše delavca Matije Praprotnika požar. Ker so se v podstrežju nahajala drva in druga suhljad, se je ogenj hitro razširil. Le energični gasilni akciji in dejstvu, da so bile vse sosedne strehe pokrite z debelo plastjo snega, se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na bližnja poslopja. Škoda je znatna. Kako je požar nastal, ni znano.

KRIŽE PRI TRŽIČU. Nekoliko pojasnila o naših razmerah. Pri nas se redko dogaja, da bi v cerkvi slišali le čisto besedo božjo. Čestokrat jo udari g. župnik v drugo smer. Tako je posvetil par pridig agitaciji za klerikalno časopisje in napadal vse drugo časopisje, ki ne tuli v klerikalni rog, češ, da je zastrupljena cela hiša, v kateri se nahaja tak list. G. župnik, ali spada to v cerkev? Prosimo Vas, da s tem nehate, ker tako početje samo škoduje veri. Mi želimo v cerkvi le čiste božje besede, smo se že naveličali politike v cerkvi. Ljudstvo se pri nas izobražuje in to marsikateremu klerikalnemu voditelju ne prija. Sedaj, ko se bliža novo leto, naj vsak naš somišljenik dobi vsaj še enega naročnika za «Domovino». S tem pokažimo, da nečemo več klerikalne teme, temveč pravo svobodno izobrazbo. Sedaj pa še nekaj o volitvah župana. H gospodu gerentu je prišel pred volitvami neki odbornik in ga zagotovil, da bo volil njega za župana. Pri volitvah pa so klerikalci agitirali z izmišljotino, da bo občina plačala ogromne stroške, ako bo izvoljen za župana naprednjak. S tem so pridobili gori omenjenega odbornika in še enega omahljivca, tako da je bil zopet izvoljen klerikalec. Podžupan je naš in še nekaj svetovalcev. Opozicija je pa vendarle prav močna, kajti proti 14 klerikalcem je 11 naprednjakov.

TRŽIČ. Tukaj je po daljšem bolehanju umrl g. dr. Anton Vučina, okrožni zdravnik v Tržiču. Pokojnik je bil star 69 let. Bil je izboren in pri-

ljubljen zdravnik. Služboval je v Krškem, Senožečah in Toplicah na Dolenjskem, v Tržiču pa je bil 13 let okrožni zdravnik in je užival med prebivalstvom plošen ugled. Blag mu spomin!

JEZICA. Dne 19. decembra bo priredilo Sokolsko društvo poljudno predavanje, ki ga oskrbi Zveza kulturnih društev. Zavaljo neugodnega vremena se ne more vršiti napovedano predavanje o radiju. Namesto tega predava profesor Pavlič v posmrtnem življenju pri starih narodih. Predavanje se bo začelo točno ob 8. uri zvečer v šli. Na mnogobrojni obisk vabimo.

JEZICA. Tukajšnje Sokolsko društvo je praznovalo 1. decembra praznik ujedinjenja na jako primeren način. V novi sokolski dvorani, na odru, okrašenim z narodnimi zastavami, je imel društveni prosvetar govor o ujedinjenju. Ženska deca je izvajala prav čedno vaje s cvetnimi lokki, moški naraščaj pa praške vaje za 1926. Vmes sta bili dve deklamaciji. V začetku so storili novi člani Sokola zaobljubo. Pevsko društvo «Zora» je zapelo: «Slovenec, Srb, Hrvat» in «Slovansko pesem». Udeležba je bila kljub slabemu vremenu mnogoštevilna. — Dne 5. decembra je Miklavž obiskal v sokolovi dvorani mnogoštevno novoročje Sokole in prijatelje Sokolstva. Po deklamaciji «Miklavž, Grdavič in deček» so ženska deca, moški in ženski naraščaj nastopili v igrici «Sv. Miklavž». Med pridne igralke in igralce je nato stopil v krasnem plašču in z zlato palico sam sv. Miklavž ter po primeren nagovoru obdaril najprej sokolsko dečo in naraščaj, potem pa še ostale zemljane. Priporočamo se mu še za drugo leto.

DOBRUNJE PRI LJUBLJANI. Tu je umrl g. France Lipah, posestnik in trgovec, oče režiserja dramskega gledališča v Ljubljani g. Frana Lipaha. Pokojnik je bil skrben oče in šegav, splošno priljubljen družabnik. Bodi mu ohranjen blag spomin!

TALČJI VRH V BELI KRAJINI. Državni praznik ujedinjenja je proslavila šola na Talčjem vrhu z naslednjim sporedom: nagovor, «Ujedinjenje» (igra); dalje je deklamirala šolska mladina. Končno so zapeli «Lepa naša domovina» in «Bože pravde».

DRAMLJE. Ze večkrat smo mislili poročati, kako se je list «Domovina» priljubil tukajšnjim ljudem. Dasiravno ga proglašajo za brezverskega, seveda po krivici, se vendar naročniki dan za dnevom množijo. Za prihodnje leto bo njihovo število še znatno naraslo. Ljudje pač čitajo in se

sami prepričajo, da piše bolj po krščanskih načelih kakor pa nasprotni listi, ki samo lažejo. Čudno se nam vidi, da bi baš «Domovina» bila veri tako nasprotna, čeprav prihajajo še drugi napredni listi v našo župnijo. Treba bo polzvedeti, odkod so gospodje tako dobro poučeni, kdo dobiva ta ali drugi časopis. — Mraz, ki je trajal nad dva tedna, je nekoliko popustil in že so se zopet pojavile mlake po tukajšnjih občinskih cestah, katere so pod vso kritiko. Svoječasno je bil sestavljen nekak cestni odbor in se je določilo, kje ima kateri skrbeti, da bo cesta v dobrem stanju, toda zadnje čase opažamo, da večina teh prav nič ne skrbi za red na cestah. Tako na primer je cesta, ki vodi v Pletovarje, tako zanemarjena, da po njej niti s praznim vozom ni mogoče peljati, in to v bližini kamenoloma, komaj za dobra dva streljaja od okrajne ceste. Tudi ostale ceste niso dosti boljše. Da trpijo zaradi slabih cest mnogo škodo predvsem kmetje, se razume. Mučijo živino, lomijo vozove in končno še zamudijo dragi čas, ker ne morejo zaradi slabih cest naložiti na voz toliko, kakor bi lahko, ako bi bile ceste v dobrem stanju. Da se temu odpomore, bo treba od merodajne strani energičnih ukrepov. Zdaj, ko je za to najbolj prikladen čas, naj bi občina preskrbela potrebnega streliva in dala nalomiti kamenja. Oni, ki imajo vprežno živino, pa bi kamenje na ceste vozili. To bi bilo treba ukreniti tako, da bi ne veljal noben izgovor, da ta ali oni ne rabi te ceste, kajti le v slogi je moč. Ako bodo ceste dobre, bodo prodali kmetje svoje pridelke in les mnogo lažje, a tudi vozniki bodo lahko ceneje vozili, ako bo na enem vozu peljal toliko, kakor po slabih cestah na treh vozovih. Torej, če vam je za blagostanje in napredek kmetijstva, storite nemudoma svojo dolžnost.

ROGAŠKA SLATINA. V nedeljo ob 10. uri se bo vršilo v gostilni g. Ogrizka protestno zborovanje proti nameravi povišanja bolniških prispevkov. Baje je primanjkljaja dva milijona dinarjev. To je nevzdržljivo in mi ubogi obrtniki tega bremena ne moremo pod nikakimi pogoji pripustiti. Mi smo že itak na beraški poti radi prevelikih davkov. Zaradi tega priredimo v nedeljo skupno vse obrtne zadruge Rogatec, Šmarje pri Jelšah in Rogaska Slatina protestno zborovanje, da skupno podpremo resolucijo celjskih tovarišev, katero so pretečeno nedeljo v Celju v Narodnem domu z navdušenjem sprejeli. Sklicatelj je Ivan Vidgaj, poroča na zborovanju g. Ivan Bizjak iz Celja.

ostane tujec pri hiši, kar je pa še seveda odvisno od njene volje. Z izrazom dobrodušja je sprejela tudi ona ponudbo in tujec je bil s tem sprejet med domače. Še isti večer sta šla Janez in on z volmi na njivo po deteljo, da je ne dobi rosa, in sta jo spravila v kozolec.

Janez je razkazal Jožetu — kakor se je dal nazivati tujec — vse priprave, ki spadajo k hiši in gospodarstvu, ter mu povedal še veliko drugega, kar je moral znati kot kmetijski posel. Zvečer mu je še razložil, kam mora hoditi na tlako, da se mora držati točno ure, da mora biti priden in še več drugih podobnih stvari, ki so se tikale tlake.

Naslednji dan je šel Janez z Jožetom v samostan, da ga predstavi valptu kot svojega namestnika. Slučaj je nanese, da se je nahajal pri samostanskem oskrbniku tudi menih-prokurator. Ta je gledal Jožeta srepro in hotel na vsak način vedeti, kdo da je in če ni morda ušel iz kake samostanske službe. Jože se je pa znal postaviti in je kmalu ugnal preveč radovednega meniha v kozji rog. Ker je menih, da Jože ne zna italijanski, se je obrnil proti valptu in mu velel v italijanski, naj si tega predrzneža še posebej malo «izposodi». S tem je namreč hotel reči, naj ga posebno šikanira in mu dá občutiti vso strogost. Jože je seveda razumel slehrno besedico in se je samo namrdnil, kakor bi hotel reči: «Pokusite!»

Po tem opravlku je Janez odšel, a Jožeta je odvedel valpet k drugim tlačanom, ki so imeli

opravka pri napravi nasipa za nov ribnik pri Obršnici. Ta dan dela je minil še nekam dobro, čeprav se je drl valpet kar venomer za hrbtom Jenškovičevega posla.

Utrujen se je vračal Jože domov. Gospodinja ga je že jako težko pričakovala, saj je vedela, da bo revež zelo utrujen od nevajenega dela. Pripravila mu je latvico nepcsnetega kislega mleka in zvrhano skledo dobro pošvrkanih žganecv; boljše jedi itak niso poznali ubogi tlačani. S to jedačo se je hotela posebno prikupiti zastavnemu Jožetu; pa brez zamere, bil je to le znak človekoljubja, — ljubezen tlačana do sorodne teplane pare.

Sinu Janezu se je sicer malo čudno videlo, da se je njegova majka nekam pomladila, postala bolj gibčna in večkrat imenovala Jožeta. Toda Janez je bil prava kmečka dobričina, vzgojen v nenašemljeni in naravni ljubezni matere, katera vsaj na videz ni kazala nobene strasti. S tega stališa je sodil tudi druge. Mrzlo, brez izkazovanja posebnih znakov svojih občutkov, je delal kakor ura.

Tudi starci včasih znorijo in ljubijo morda bolj greče, bolj vztrajno kakor vibrava mladina z namišljeno ljubeznijo. Ko bi starci s plamtečim srcem le tako peklensko ljubosumni ne bili, pa bi bilo vse dobro. Tudi mati Jenškovka, ki še niti vedela ni, če najde njena ljubezen kak odmev v srcu Jožeta, je poslala ljubosumna. Zato je stcpala večkrat na prag in se ozirala okrog, če Jožeta morda ne opazuje še kaka druga.

Drugo jutro se je Jože zelo dolgo obotavljal v hlevu in v hiši in Janez je začel v svoji nestrpnosti priganjati Jožeta, naj se požuri, da ne zamudi tlake. Videti je bilo vse tako, kakor bi se Jože hotel obotavljal, samo da zamudi tlako. Ko je pa dospel Jože na kraj dela, so bili ostali tlačani že pridno pri delu in že ozncjeni od trdega dela. Valpet je zamudnika nahrulil z najizbranejšimi psokvami, ki so imele svoj izvor v živalslovju in ne vem še v kateri vedi. Za fazen ga je postavil k delu, kjer se je izmetavalo in odvažalo samo blato. Nekaj časa je šlo delo v redu, toda vlažno izpuhtevanje in močvirni smrad je cslabel Jožeta, da je hotel malo počivati. To pa seveda zopet valpetu ni bilo po volji. Pričelo se je prerekanje med valpetom in Jožetom. Ostali tlačani so z začudenjem zrlji na Jožeta, ker se je drznil ugovarjati mogočnemu oskrbniku. Predobro so vedeli, kaj čaka srčnega tlačana.

Valpet je v svojem srdcu dvignil žilavko in zamahnil proti svojemu protivniku, ali Jože je bil pripravljen. Hitro kakor sprčena vzmet je vlovil zamahnjeno valpetovo roko in mu z bliskovito kretnjo izvil iz pesti žilavko ter jo v velikem loku zalučal v bližnjo mlako.

Valpet se je penil v divjem srdcu kakor ranjen tiger. Če bi bil imel pri sebi kako ostrino ali kaj aličnega, gotovo bi se vrgel na Jožeta in ga umoril na najgroznejši način, samo, da bi dobil zadoščenje za sramoto, katero mu je zadeljal ta umazani tlačan. Z grdo kletvijo se je okrenil in zdirjal proti samostanu.

(Konec prihodnjic.)

PETROVČE. V celjski bolnici je umrl te dni tukajšnji kaplan g. Franc R o p, star 41 let. Pokojnik je blehal že dalje časa ter je bil obče priljubljen in spoštovan gospod. — Blag mu spomin!

MALA NEDELJA. Narodno kulturno društvo uprizoni na Štefanovo točno ob pol štirih v društvenem domu narodno igro «Krvoprisežnik» in šalji prizor «Opeharjeni žid». Med odmori nastopi tudi društveni tamburaški zbor. Vabimo vse sosedo in domačine, da se v obilnem številu udeležijo prireditve. — O d b o r.

VERZEJ. Na Štefanovo 26. t. m. bo priredilo verzejsko Bralno društvo v prostorih gostilne g. Alojza Seršena v Verzeju obče znano in priljubljeno žaloigro «Domén». Vse prijatelje in društvu naklonjene že sedaj opozarjamo na ta krasen igrokaz in jih prosimo, da v čim večjem številu posetijo prireditve. Začetek ob pol šesti uri zvečer. — O d b o r.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

POKLADANJE KUHINJSKIH POMIJ.

Po nekod je navada, da dajejo molznim kravam pomije. Krave jim po pomijah več molzejo. Drugod se pa pomije splošno uporabljajo za klajo prašičem. Navadno opazujemo, da dobe v krajih, kjer je prašičjereja večjega pomena, prašiči pomije, po krajih pa, kjer je reja molznih krav bolj važna, pa krave.

Vobče so kuhinjske pomije bolj prikladne za prašiče, to pa zaradi tega, ker vsebujejo poleg rastlinskih ostankov tudi razne živalske ostanke. Za molzno goved veljajo namreč načeloma le take pomije, ki jih dobivamo kot ostanke rastlinskih jedil. Kjer pa odpadajo s krožnikov tudi ostanke različnih mesnih jedil, tam so pa pomije prikladne kot uživalcem rastlinskih in živalskih krmil.

Pomije se odlikujejo v splošnem po svoji vodenosti in osoljenosti in razen tega po redilnosti ostankov vseh tistih jedil, ki odpadajo v pomije. Z bogatih in gostilničarskih miz so pomije več vredne kakor pa z miz kmetijskih hiš. Čim več

maščobe in krušnih ostankov prihaja v pomije, bolj so tečne. Take pomije so izvrstne za prašičjerejo in bolj prikladne kakor za kravjerejo, vendar tudi tukaj ugodno vplivajo na pospeševanje mlečnosti. In zato tudi vidimo, da se pomije v okolici velikih mest močno rabijo ne le za pitanje prašičev, ampak tudi za molzne živali.

Ker se pomije hitro kvarijo, če nam nekaj časa stoje, je važno, da jih sproti uporabljamo in v svežem stanju pokladamo. Pomije pokladamo same zase, še bolje pa, da jih pomešamo z drugo klajo, pri prašičih z drugo kuhano klajo, pri kravah pa z drugo suho klajo, ki jo na ta način zabelimo in napravimo tudi bolj okusno in bolj prebavno.

Pomije je pokladati le do gotove mere. Preobilno pokladanje pomij bi slabilo goveji želodec in bi neugodno vplivalo tudi na okus mleka in sirovega masla.

V okolici večjih mest in krajev je lepa prilika, da se okoličanski kmetje okoristijo s pomijami gostiln in drugih zavodov, ki nimajo lastne živaloreje, kjer odpade in se nabere v kuhinji vsak dan veliko takih ostankov, ki prihajajo v pomije.

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Vodica

ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo 20. t. m. ob 3. uri popoldne v društveni dvorani. Občnega zbora se udeleži tudi glavni tajnik Sadjarskega in vrtnarskega društva iz Ljubljane nadzornik g. And. Škulj, ki bo imel ob tej priliki zanimivo predavanje iz sadjarstva in vrtnarstva. Predavanju sledi poročilo tajnika o podružničnem delovanju v preteklem letu in nato volitev novega odbora.

Člani, zavedajmo se, da smo organizirani sadjarji, in udeležimo se občnega zbora vsi brez izjeme. Naj nam tega dne ne bo ovira k udeležbi zbora in predavanja še tako hud mraz ali snežni metež. V zavednih članih je moč podružnice! Pristržno pa ste vabljeni k občnemu zboru in predavanju tudi vsi ostali sadjarji, čeprav niste člani naše podružnice.

Ob tej priliki se bo sklepalo tudi glede zidave sušilnice. Zato vas še enkrat pozivam, dragi sadjarji, člani in nečlani, brez ozira na spol in

starost, pridite v nedeljo, da se spoznamo in pogovorimo o našem nadaljnjem delu v prihodnjem letu v prosep in napredek našega sadjarstva. Na svidenje! — Tajnik.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Na svetovnih tržiščih so začele žitne cene zopet nazadovati. Zaradi tega tudi pri nas pokazujejo rahlo oslabitev. Na novosadski blagovni borzi so bile zadnje dni naslednje cene: pšenica 270 do 297,50 Din, turščica 135 do 163 Din, moka «0» 450 Din za 100 kg na debelo.

ZIVINA. Tudi cene živini so zadnje dni nekaj slabše. Za kilogram žive teže so se trgovali na zagrebškem sejmu: voli, prvovrstni 10 do 11 Din, drugovrstni 8 do 9 Din, tretjevrstni 6 do 6,50 Din, krave, prvovrstne 8 do 9 Din, drugovrstne 6 do 7 Din, tretjevrstne 4 do 5 Din, mlada živina 10 do 11,50 Din, teleta 7 do 10 Din, svinje, hrvatske, mesne 11 do 13 Din, debele 11,50 do 15 Din, sremske 14 do 15 Din.

Kratke vesti

== Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo dne 16. t. m. v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 791,40 do 801,40 Din, 100 italijanskih lir za 226,79 do 229,19 Din, 1 dolar za 56,10 do 56,70 Din, 100 češkoslovaških kron za 166,40 do 168,40 Din.

== Vinski sejem v Tržišču, katerega je priredilo Prvo gospodarsko dobrodelno društvo dne 2. t. m., se je zelo dobro obnesel. Na sejmu so prinesli vinogradniki več sto pokušenj. Tudi kupcev se je obilo odzvalo. Prodalo se je okrog 400 hl vina, in sicer po 5 do 8 Din liter. Omenjeno društvo je s tem pokazalo svoje prvo delo za blagostanje svojih članov. Zatorej naj ne bo niti enega posestnika, ki ne bi bil član tega potrebnega društva.

== Vinski sejem v Ivanjkoveh. Dne 10. decembra se je vršil v lepi Petovarjevi dvorani pri kolodvoru v Ivanjkoveh vinski sejem, ki ga je priredila mlada in agilna vinarska zadruga «Jeruzalemčan». Obisk sejma je bil tako velik, da niso našli vsi obiskovalci v sicer precej veliki dvorani prostora. Obiskovalci so bili iz raznih krajev, zlasti je bilo mnogo Kranjcev. Došli so

Goričan:

Pokora

Povest.

Nedateč od sebe je zagledal upognjeno starko, ki je z vsem spoštovanjem poljubovala zunanji cerkveni zid. «Tako dela tudi Tacar,» se je namuznil, a takoj se je spomnil nečesa, kar mu je zresnilo obraz. «Naj le igra hinavščino tam, kjer ga ne poznajo... A, da je moja Rezika taka, kdo bi si mogel misliti? In vendar moram verjeti!»

«Nazaj gredé ga počakaj kje za grmom ter mu daj kak spomin na božjo pot,» mu je svetoval neki skriven glas. «Prijeti bi ga bil moral takoj, ko si opazil, da se mu pokora usiplje iz obuvale.»

«Tega nisem hotel storiti,» je premišljeno odvrnil. «Najprej hočem kaznovati samega sebe, potem pride na vrsto tudi on. Oba sva vredna zaščite, dati pa jo hočem najprej sebi in potem njemu. Kar zahtevam od sebe, bom zahteval tudi od njega...»

«Reziko pa moraš prijeti,» je zahtevalo skrivnostno naročilo. «Trda beseda bi bila na mestu, če se še nočeš poslužiti kaknega drugega sredstva...»

«Za enkrat ničesar,» se je ustavil tajnemu navetu. Obrniti pa hočem nanjo več pozornosti, kakor sem jo obračal da sedaj. In če bom zapazil kaj sumljivega — gorje obema, njemu in njej! Tudi Tacar naj podvzame varnostne korake, z moje strani mu je uspeh zagotovljen.»

Tako se je odločil Cizelj pod lipo na Gori. dočim je pobožni Tacar še vedno dvomil nad krivdo svoje Polonice ter h jo bil najrajše zvalil na kako drugo osebo. Pomaknil se je v vrsto, ki se je prav-

kar razvila po sredi cerkve proti glavnemu oltarju — zadnja točka večerne pobožnosti: cerkveno darovanje.

Premočen od znoja se je približal oltarju, kjer je poljubil svetinjo, katero mu je pomolel duhovnik, obenem pa je iztegnil desnico z denarnim darilom, ki ga je položil na oltar.

Vrsta se je tukaj razcepila v dvojno smer: ena izpred oltarja nazaj v gnejčo in druga v zakristijo pred župnika, pobirajočega za maše in priporočila v posebne namene.

Drugi vrsti se je pridružil tudi Tacar, da bo tako oblezel vse kote ter odnesel vse blagoslov. Morda bo izsilil še kako posebno milost, ki bi bila: spoznanje krivde ali nedolžnosti svoje žene.

Zaupno je pošepnil duhovniku svojo zadevo, površno opisano, in božji namestnik je, pazujoč njegovo darilo, beležil: «Luka Tacar, petdeset dinarjev za sv. mašo v poseben namen.»

«Ali bom uslišan?» se je sklonil zaupno čez mizo proti župniku.

«Kakor resnično živiš!» mu je zatrdil duhovnik. «Sveti Mihael še ni sprejel nobene prošnje, s katero bi ne bil odplaval pred nebeški prestol in počakal urodne rešitve.»

«Bo li Polonica nedolžna?»
«Izvedel boš v sanjah; kar se ti bo sanjalo proti jutru, bo resnica, nad katero ti ni treba dvomiti.»

Z darovanjem je bila končana zadnja pobožnost tistega dneva. Želodec, katerih ne moreš napolniti z duhovnimi dobrotami, so priganjali romarje k večerji: nekateri so posedli okrog cerkve ter odvezali svoje culice, drugi so se porazgubili po kolibah, ki so služile za gostilne in

prenočišča, in kdor se je bolj pobrigal, ta je našel tudi prostorček v prithlju romarske hiše, katere prvo nadstropje je namenjeno duhovnikom, ključarjem in pevskeemu zboru.

Cizelj se je zadovoljil s kotom v leseni kolibi. Tu je povečerjal, nakar se je naslonil na mizo ter je poskušal zadremati. Posrečilo se mu je šele čez nekaj časa; ko so se najedli in napeli romarji ter nakregali berači ob kolibah, tedaj je tudi njega premagala utrujenost in zazibal ga je spanec.

Tacar je po dolgem iskanju našel prostor na lesenem cerkvenem koru, kjer je sklenil prenočiti. Izmučen se je vrgel na prašna tla — culica v festinami mu je služila za vzglavje in za odejo suknjič, s katerim se je pokrli. Ležati je moral popolnoma mirno; če se je le količkaj neprevidno obrnil, so pričeli godrnjati romarji obojega spola, ležeči okrog njega.

Cimbolj si je želel počitka, tem trdovratneje mu ga je odganjala domišljija, vedno bolj živahna in zanimiva. Polastila se je vseh njegovih misli, ki so se druga za drugo podile po domači okolici, iščejo skrivde Cizljevega greha. In ko se mu je vsaka misel zopet zapodila smer proti Polonici, tedaj je začutil, da mu glava postaja težka vsled uganjanja in napornega premišljevanja. Več ni mogel priti do kaknega pametnega sklepa, ki bi mu pa tudi ne koristil, saj se bo brala na Gori maša v ta namen; zato je najbolje, če se otrese teh skrbi ter poskusi zaspati. Komaj je začutil željo po počitku, že so se mu jele zapirati oči in s spanjem so prišle tudi zaželene sanje.

Zagledal je v kuhinji svojo ženo, katere oko je bilo obrnjeno v okno, kakor da koga pričakuje.

BELEŽKE

+ Nova krajevna organizacija SDS v mariborski oblasti. V nedeljo 13. t. m. se je vršil v prostorih g. Šribarja v St. Petru v Savinjski dolini ustanovni občni zbor krajevne organizacije SDS za občino St. Peter. Navzočih je bilo 25 oseb, ki so takoj vse pristopile k organizaciji. Okrožni tajnik g. Drago Zabkar iz Celja je podal poročilo o splošnem položaju in o programu SDS. Za predsednika organizacije je bil izvoljen lesotrtec g. Ivan Srebotnjak, v odbor pa zastopniki vseh stanov, pod katerih vodstvom bo organizacija nedvomno krepko napredovala.

+ Radiševske šolske reforme. St. Radič je na nedeljskem shodu v Mariboru dejal, da bo kot prosvetni minister vse mestne otroke poslal za tri leta na kmete, da se bodo naučili kmetovanja. Povedal seveda ni, kdo bo tiste mestne otroke na deželi redil in jih učil kmetovanja. Mislimo, da imajo naši kmetje svojih otrok dovolj in da jih prav nič ne mika, učiti mestne otroke, kako se krave pasejo.

+ Pucelj na napačnem potu. V Mariboru je dejal poslanec Pucelj, da je bil doslej na napačnem potu; ko pa je to spoznal, je bil dovolj moza, da je šel k Radiču. Kdaj smo že pravili poslancu Pucelju, da se nahaja s svojo stranko na napačnem potu, pa nam ni verjel. Sedaj torej sam priznava, da je bil na napačnem potu. Ako pa misli, da se sedaj nahaja na pravem potu, pa se tudi hudo moti. Tudi to bo g. Pucelj še polagoma spoznal, a bo kesanje prepozno, ker ga bo slovensko kmetstvo ljudstvo prej odžagalo. Saj gre še osel samo enkrat na led, naš kmet pa je dovolj pameten, da ne bo šel dvakrat za poslancem Puceljem.

+ Bera. Pred dnevi je v Beogradu finančni odbor razpravljal o draginskih dokladah za duhovnike in ob tej priliki je naglašal poslanec dr. Zerjav potrebo, da se nanovo uredi s posebnim zakonom odkup bere. «Slovenec» je zaradi tega napadel dr. Zerjava, češ, da duhovnikom ne privoščiti bere. Stvar pa je taka, da bi ponekod ljudje duhovniku raje plačali v denarju kakor v blagu. Pa tudi za ugled duhovnika bi bilo boljše, če bi mu ne bilo treba hoditi z bisago od hiše do hiše in se z obljubovanjem srečne smrti in

tudi kupci iz Avstrije, iz Gradeca, ki so se zanimali predvsem za stara vina. Sejem je otvoril hišni gospodar g. Lovro Petovar, kot načelnik zadruge, z lepim nagovorom, v katerem je poudaril, da ima zadruga «Jeruzalemčan» v prvi vrsti delati propagando za vina iz našega najboljšega vinogorja. Razstavljenih je bilo 156 vin-skih vzorcev, po večini nova vina, bili so pa razstavljeni tudi starejši letniki 1917., 1921. in 1924. v odličnih kvalitetah. Poleg tega so prinesli

kmetovalci mnogo vzorcev s seboj. Kupčija je bila prav živahna kljub temu, da so vinske cene visoke; plačevalo se je od 7 do 10 Din za nova vina. Za specialitete so se žule tudi cene 11 in 12 Din. Gosp. velikega župana je zastopal na razstavi kmetijski svetnik g. Zidanšek, sresko poglavarstvo g. svetnik Vončina in Zadržno zvezo v Celju, čije članice je «Jeruzalemčan», ravnatelj g. Lešničar. Zadrugi čestitamo na naravnost presenetljivo dobrem uspehu te prireditve.

„Domovina“ za naročnike - naročnik za „Domovino“!

V torek, 15. t. m., se je zaključil rok za vpošiljanje prispevkov v zmislu razpisa pisateljskih nagrad, vendar pa še naknadno prihajajo posamezni prispevki. Naravno pridejo s časom tudi ti v «Domovino», v kolikor so godni, toda pri ocenjevanju za nagrade jih, žal, ne moremo vpoštevati, ker se je že pravočasno vpošlanih prispevkov nabrala tako presenetljivo obilna kopica, da ima uredništvo preko glave opravka z njimi.

Podrobnejši opis kakor tudi razdelitev nagrad objavimo v božični številki «Domovine», ki bo izšla v povečanem obsegu in na katero vnaprej opozarjamo vse svoje čitatelje. Ponovno pa tudi danes poudarjamo, da bo od Božiča dalje in v vsem novem letu prinašala tako domače, zabavno in izvirno štivo, da je ne bo mogla pogrešiti nobena napredna ter zabave in pouka željna hiša. Podlistki bodo vsebovali same zanimive zgodbe iz našega pristnega domačega življenja; manjkalo ne bo šaljivih primesi in lepo zaokroženih narodnih pravljic. Seveda poleg vsega tega tudi ne bo manjkala stalna daljša povest, ki bo, kakor vse dosedanje, navezala nase vse čitatelje. V veliki meri pa bo postreženo tudi s kmetijskim poukom in z zanimivostmi z vsega sveta, čemur bodo osobito še služile Tedenske slike, ki jih bo «Domovina» stalno prinašala. A v političnem delu, ki je dandanes tudi neobhodno potreben za izobrazbo vsakogar, bo «Domovina» neustrašeno dalje zastopala resnico in pravico.

Vsako torej lahko uvidi, da bo «Domovina» v novem letu zares prvovrstni narodni tednik, s katerim se v Sloveniji ne bo mogel primerjati noben drugi. To prav posebno še zato ne, ker bo «Domovina» edina lahko z vsako svojo šte-

vilko dokazala, da ima svoje vzorne sotrudnike med ljudstvom samim.

Ob novem letu se slovenskim ljudem ponujajo tudi drugi listi, ki pa neprestano premlevajo samo pristransko politično zmes. Čitatelju ne pustijo do besede, marveč zahtevajo, da ti, slovenski kmet, samo slepo veruj v vse tisto, kar ti o politiki natrobijo «učeni» gospodje. A «Domovina» ne ravna tako, marveč uvaža mnenje vsakega svojega čitatelja: razumnim pritrudi, nevedne pouči! «Domovina» vpoštevata sleherni prispevek, zato je ona edino pravi in pošteni glasnik slovenskega ljudstva na deželi!

«Domovina» za naročnika, naročnik za «Domovino»! To hodi odsle naše geslo, ki ga je treba razumeti tako: «Domovina» zastavlja vse sile, da s svojim branjem zadovolji čitatelja, zato pa je tudi čitatelj dolžan, da plača naročnino, in da «Domovino» priporoči vsakemu svojemu znanцу. Vsak čitatelj pa ima tudi pravico, da «Domovino» opozarja na morebitne pomanjkljivosti, da jo obvešča o vseh dogodkih iz svojega kraja in da skratka sam sodeluje pri njej. Uspehi našega razpisa pisateljskih nagrad je sijajno pokazal, da so številni naši čitatelji z radostjo sprejeli idejo, da naj bo čitatelj obenem tudi sotrudnik. Vsak po svoji moči! Eden s peresom, drugi s priznanjem in nabiranjem novih naročnikov. Po sebi se razume, da je predvsem treba poravnati tudi zaostalo naročnino.

Čitatelji in čitateljice! «Domovina» Vam torej obeta, da bo vestno vršila svojo dolžnost. Storit to tudi Vi napram njej! Nikomur ne branimo, da čita tudi druge liste; bo vsaj tem prej sam spoznal, da je «Domovina» zares edina neodvisna, resnicoljubna in poučna glasnica poštenega slovenskega ljudstva: «Domovino» v vsako slovensko hišo!

«Polonica, ali mene čakaš?» jo je hotel objeti. «Sveta pomagalka!» je zacvilila devica srednje starosti poleg njega. «O, zmaj svetega Mihaela!»

«Kaj pa je, Franica, kaj pa je?» se je prestrašilo ženišče v njeni bližini.

Objeti me je hotel, če ni nameraval še kaj hujšega... O, joj, joj! In celo poljubiti me je mislil...»

«Mož vendar spi,» ga je zagovarjal romar na drugi strani. «Kar je storil, je storil v spanju.»

«Tudi v spanju nima pravice. O, joj-joj! Radi njega bom morala zopet k izpovedi, če se me je dotaknil z grešnim namenom na svetem kraju.»

«Čemu k izpovedi, če je bilo dejanje izvršeno v sanjah?»

«Vseeno. Morda se je samo potuhnil. Ali mi morete dokazati, da je spal in ni vedel, kaj dela?»

«Pomiri se, Franica, pomiri,» ji je prigovarjala ženica. «Izpovedi ti pa ni treba ponoviti, dovolj je, če obuđiš kesanje ter se jutri pred obhajilom umiješ z blagoslovljeno vodo. Ta te opere vseh malih grehov — tako sem brala v bukvah, katere je spisal svetnik.»

Franica se je pomirila; daleč se odmaknila od hudobneža, kjer se je končno jenjalo tresti njeno deviško telo. Zdaj je tudi Tacar mogel poravnati svoje ude, zastale zaradi sključene lege; v spanju je iztegnil desnico, ki mu je omahnila na prsi moza, ležečega v polsnu zraven njega.

«Tatovi, pomagajte, tatovi!» je zakričal prestrašen, držeč se za žep, v katerem je tičala re-jena denarnica.

«Kje pa so? Primate jih, držite jih!» so vpili drug čez drugega, vstajaje z ležišč.

«Tukaj zraven mene so tatje,» je sunil spečega Tacarja, ki se je v spanju napol dvignil, a je kmalu zopet legel in zaspal.

«Torej zcpet on!» Skrbna ženica je prižgala svečo, čije motna svetloba je posijala v temo svetega prostora ter je obenem pregnala nevarnost, pretečo imetju tega sveta.

«Sanjalo se je enemu ali obema,» je uganil nekdo izmed romarjev.

«Njegovo roko sem začutil na prsih tam, kjer hranim denarnico,» je pravil možak v eni sapi. Čemu pa se me dotika, če ne iz pohlepnosti po denarju? Morda iz navade?»

Dotaknil se te je slučajno. Suvamo drug drugega in dregamo v tej guječi, ker ne moremo spati.»

«Pa mirujmo in spimo,» je predlagal možak. «Vse drugo nam bo navrženo...»

Romarji so utihnili, toda zaspati ni mogel nihče, razen Tacarja. Nekatere je ovirala prevelika tesnoba, drugi so se bali žepnih tatov in tretji so pregnjali spanje z molitvijo in pre-mišljevanjem.

Živahnije kot v cerkvi je ponoči na Gori zunaj cerkve. Pozno v noč rogovili mladina, prepevaje narodne pesmi, ki se sem in tja menjavajo z neslanimi fantovskimi popevkami. Dekleta kupujejo «odpustke», nekatere skrivoma, druge očitno, zakaj vsaka jih ima komu oddati in tukaj se dá izbirati po okusu in očeh. Fantje in otroci se zabavajo s sekanjem kolačev, kar izvaja obilo smeha, včasih pa tudi prepir. Ako

pride do pretepa, posežejo vmes orožniki, ki zaradi reda in varnosti prisostvujejo vsakemu romarskemu shodu.

Precej obsežen prostor ob cerkvi zapira na eni strani gosto grmičevje z mnogimi stezicami, ki se končno porazgubijo med grmovjem. Sem-kaj zaide v nočnih urah marsikak zaljubljen parček — taki, ki se zaradi nadzorstva staršev ali kakega drugega vzroka ne morejo sestajati doma.

Noč je minila in nasmehljala se je rumena zarja. Prvi, ki jo je pozdravil, je bil zvon sv. Mihaela. Ze od nekdanj je tukaj navada, da na vse zgodaj prično zvoniti dan.

Ob nevihtah je zvon sv. Mihaela dolincem v veliko tolažbo. Njegov krepki glas baje pregnanja čarovnice in razbija oblake, ki se, kakor hitro jame zvoniti, pričnejo trgati ter se končno razkrcpe. «Vanj je vlit poseben blagoslov proti hudi uri,» verjamejo dolinci, zato pa gorski mežnar s toliko večjim uspehom hodi v dolino po bero, čije pravico so si že njegovi predniki pridobili po treh župnijah, tako daleč, dokler seže glas zvona.

Zvonjenju, ki se je poslavljalo od danice ter pozdravljalo rujno zarjo, so se pridružili glasovi romarjev, pojočih jutranje pesmi. «Ko dan se zaznava, danica priplava,» je donelo na enem koncu cerkve, na drugem pa so urezali tisto staro narodno:

«Sveti nam, sveti beli dan,
k nam bo pa prišel Jezus sam.»

(Konec prihodnjič.)

nebes preprati za dobro mero pri žitu, vinu ali drugih pridelkih. Zato bi se moral najti primeren način, po katerem bi se kmet lahko odkupil od bere, ako bi to želel, in ki bi bil pravičen tudi za duhovnike. Če pa naj bi dobivali duhovniki od države uradniške plače, kakor zahtevajo klerikalni listi, potem pa je čisto gotovo, da bi morala odpasti vsaka bera, ker bi moral kmet te plače itak plačevati že z davki. To je naše mnenje. Zaenkrat pa moramo vztrajati, da mora biti kmetu na primeren način omogočeno, da se od bere odkupi, ako se mu zdi to primerno.

DELAVSKI GLASNIK

ORGANIZACIJAM SAMOSTOJNE STROKOVNE DELAVSKE UNIJE.

Huda jama, v decembru.

Podružnica SSDU v Hudi jami nam je poslala:

V kratkem se bodo vršile volitve v Delavsko zbornico. Delavska zbornica je zaknita zastopnica koristi delavcev in nameščencev brez ozira na spol, starost ali državljanstvo. Od dela Delavske zbornice je v znatni meri odvisen gmetni in socialni položaj našega delavstva in tudi njegov kulturni razvoj. Zato je izredno važnosti, da je uprava Delavske zbornice v rokah vestnih in resnih oseb, ki bodo zmožne zbornici dati nepolitičen značaj in ji pridobiti ugled, kakršnega uživajo zakonite interesne zastopnice drugih stanov. Iz tega razloga je volitvam v Delavsko zbornico posvečati največjo pažnjo in nemudoma organizirati vse predpriprave za omenjene volitve.

Po določitvi zakona o zaščiti delavcev in po volilnem redu v Delavsko zbornico imajo volilno pravico le osebe, ki so zavarovane za primer bolezni in v zavarovanje na dan razpisa volitev (za te volitve dne 5. t. m.) tudi dejansko priglāsene bodisi pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani bodisi pri Bratovskih skladnicah. V delavsko zbornico po dosedanjih določbah ne voli delavstvo, ki je zavarovano pri bolniških blagajnah državnih železnic. Volilne pravice tudi nimajo osebe, ki so v zavarovanje priglāsene le po prvem do petega meznega razreda. To so predvsem vajenci in manj plačane osebe.

Volitve so tajne in se vrše z glasovnicami v zaprtih kuvertah na podlagi kandidatnih list, ki jih smejo vlagati le delavske strokovne organizacije, ki so pri Delavski zbornici registrirane (za te volitve vse organizacije, ki so bile registrirane do 5. t. m.) Samostojna strokovna delavska Unija je torej upravičena vlagati kandidatne liste, ki se vlagajo za te volitve od 6. januarja do vštetelega 10. januarja 1926. v pisarnah krajevnih volilnih odborov. Volitve se vrše pri krajevnih volilnih okrajih, katerih sedež je določil glavni volilni odbor v Ljubljani. Normalno bodo krajevni volilni odbori delovali na sedežih poslovalnic Okrožnega urada za zavarovanje delavcev in na sedežih Bratovskih skladnic.

Ako ne pride do sporazuma, da bi naše delavstvo kandidiralo na kaki združeni listi in volilo to združeno listo, bo Unija nastopila samostojno. V svrhu priprav za te volitve ima vsaka podružnica ustanoviti posebne volilne odbore. Prva dolžnost teh volilnih odborov je, da zasledujejo vse uradne priprave za te volitve in organizirajo reklamacijsko postopanje. V to svrhu bodo sestavljeni volilni imeniki, ki bodo skozi deset dni razgrnjeni pri krajevnih edinicah delavskega zavarovanja (od 26. t. m. do vštetelega 4. januarja 1926).

Volilni odbori naj pri večjih podjetjih organizirajo krajevna poverjeništa. To je zlasti važno za podjetja, ki so zelo oddaljena od kraja volišča. Tu pridejo predvsem v poštev oddaljena gozdna in lesna industrijska podjetja. Paziti je zlasti na sekače v gozdih. Opozarjamo na dejstvo, da volilec ni treba, da svojo glasovalno pravico izvrše osebno, ampak morejo to storiti preko tretjih oseb. Zato je važno, da ima volilni odbor vse pri-

pravljeno, da po čim svojih zaupnikov in agitatorjev v pravem času pobere volilno legitimacijo in pa kuverte z glasovnicami. Pri tem je odločilne važnosti, da naši zaupniki in agitatorji, takoj ko volilni upravičenci potrebne listine sprejmejo, od njih zberejo kuverte in legitimacije. Na beli list, ki je priložen kuverti in ki ga bo v kuvertu vložiti in kuvertu zalepiti, napiše vsak volilec: «Glasujem za listo, katere nosilec je N. N.»

Volilni upravičenci bodo svoje glasovnice najbrže dobili na naslov svojega zaposlenja in ne na naslov svojega bivališča. Zato je agitacijsko delovanje osredotočiti na kraje obratovališč.

Takoj je sestaviti tudi seznam vseh večjih podjetij in v njih predvideti posebne zaupnike.

Razmišljati je zlasti tudi o kandidatih, katere bi bilo voliti v zbornico. V to svrhu naj vsaka podružnica nemudoma določi po pet kandidatov iz vrst industrijskega, obrtniškega ter ostalega delavstva in pa po dva predstavnika liste, ki bi prišla eventualno v poštev kot varuha liste na volišču. Voljene smejo biti le osebe 1.) ki imajo aktivno volilno pravico, 2.) ki so naši državljani in uživajo vse državljanske pravice, 3.) ki so dovršile 25 leto starosti, 4.) ki vsaj eno leto bivajo stalno v območju zbornice, katera obsega ljubljansko in mariborsko oblast. Vsak kandidat mora podpisati lastnoročno izjavo, da sprejme kandidaturu na listi Samostojne strokovne delavske Unije. Pri določanju kandidatov se je predvsem ozirati na njihovo resnost, inteligenco in ugled, ki ga uživajo, ter na druge potrebne lastnosti. (Glede volitev v Delavsko zbornico bomo prinesli še podrobnejša obvestila in navodila. Op. ur.)

DOMAČE NOVOSTI

* Vsem cenjenim naročnikom v opozorilo. Današnji številki smo priložili položnice, da morejo naročniki poravnati naročnino, ki znaša četrtletno samo 7 dinarjev 50 par, polletno 15 dinarjev in celoletno 30 dinarjev. Ker ima list prilogo s slikami, kar zahteva obilne izdatke, in bo tudi drugače izhajala «Domovina» v večjem obsegu, opozarjamo naročnike, da čim prej poravnajo naročnino za L. 1926. Kdor ne bo za prihodnje leto plačal naročnine, se mu bo list brespogojno ustavljal. Naročnina je tako malenkostna, da jo zmere prav vsakdo. Upamo pa tudi, da bo prav vsakdo takoj vzela v roke položnico, napisal svoto ter odposlal, saj «Domovina» je tako vsestransko zanimiva in poučna, da se ji ne sme odpovedati nihče. Torej, ne izgubite položnice, temveč se je takoj poslužite! — Uprava «Domovine».

* Opozarjamo vse čitatelje, naj pazno prečitajo naš današnji članek: «Domovina» za naročnike, naročnik za «Domovino».

* Kralj prispe v Zagreb. Kraljevska dvojica bo po vesteh iz Beograda prispela 18. t. m. v Zagreb in ostala tamkaj čez katoliške božične praznike do 28. t. m.

* Princ Pavle se naseli v Zagrebu. Kakor poročajo listi, se bosta princ Pavle in kneginja Olga stalno nastanila v Zagrebu. Njun dohod v Zagreb je določen za mesec januar prihodnjega leta.

* Mariborski veliki župan odsoten. Mariborski veliki župan dr. Pirkmajer je odpotoval po službenih opravkih in do božiča ne bo sprejemal strank.

* Politična šola SDS za mariborsko okrožje (srezi Prevalje, Maribor levi in desni breg, Ptuj, Konjice, Ljutomer, Murska Sobota in Dolnja Lendava) se bo vršila 28., 29. in 30. t. m. v Mariboru. Do sedaj je prijavljenih že nad 30 udeležencev. Za celjsko okrožje se pripravljata enaka šola v mesecu januarju ali februarju v Celju.

* Zahvala penzionistov poslancu g. dr. Pivku. Narodni poslanec dr. Pivko je sprejel te dni dopis Društva orožniških upokojencev za Slovenijo: Podpisano društvo se vam za Vaš možat in energičen nastop v narodni skupščini za koristi orožniških upokojencev, ki dobivajo svoje pokojnine,

osebne in družinske draginjske doklade pri orožniških polkih izplačane, najiskreneje zahvaljuje in Vas prosi še nadaljne naklonjenosti.

* Božične počitnice na naših šolah bodo trajale od 24. t. m. do 4. januarja 1926.

* Drobiž po 50 par v prometu. Kovani drobiž po 50 par je prišel te dni v promet. Drobiž je kovan iz iste kovine kakor novci po 2 in 1 Din.

* Trboveljske novice. Trboveljska občina je pokazala veliko razumevanje za socialne naprave, ko je določila 100.000 Din za poseben fond, ki je namenjen za zgradbo delavskih hiš na občinskem zemljišču, v katere naj bi se veliči delavci brezplačno ali pa za zelo nizko najemnino. — Preteklo nedeljo se je vršila v Delavskem domu uprizoritev drame «Samec», ki jo je spisal 18letni gojenec rudarske nadaljevalne šole Tone Sajovic. Vse vloge so bile v rokah gojencev imenovane šole. Prostorna dvorana je bila do zadnjega kotička razprodana. Rudarski nadaljevalni šoli in njenemu voditelju g. Plavšaku čestitamo k uspehu. — Sokolsko gledališče v Trbovljah je uprizorilo preteklo dni «Vdovo Rošlinko» v hrastniškem Narodnem domu in v trboveljskem Sokolskem domu. Žal, da je bil v Trbovljah slab obisk. — Društvo rudniških nameščencev v Hrastniku je praznovalo jubilej 40letnega delovanja svojega člana g. Ivana Kavzerja. — Za spomenik padlim vojakom Trboveljčanom je stavila občina v proračun za leto 1926. vsoto v znesku 10.000 Din. Spomenik bo odkrit na Vidov dan prihodnjega leta. — Odhodnica gospe Plavšakove, ki je delovala 32 let na dekliški šoli v Trbovljah, se je vršila pretekli ponedeljek zelo slovesno v prisotnosti učenk dekliške šole, učiteljskega zbora in članov krajnega šolskega sveta. — Silvestrov večer v velikem obsegu s sodelovanjem vojaške godbe namerava prirediti Sokolsko društvo. — Predavanja na ljudski visoki šoli so vedno boljše obiskana. V nedeljo 13. t. m. je prihitelo okoli 500 ljudi k predavanju g. prof. Dolžana o postanku sveta. Ker se je doseđanji prostor v vodenški šoli izkazal premajhen, se bodo vršila predavanja odslej v veliki Fortejevi dvorani. V nedeljo 20. t. m. sledi predavanje o razvoju življenja.

* Potresi v Bosni in Liki. V zadnjem času je bilo v Bosni in Liki več lahkih potresov, ki pa niso napravili nobene škode.

* Potres. V četrtek 10. t. m. sta potresomera v ljubljanskem zavodu za meteorologijo zabeležila ob 7. uri 27 min. 42 sek. šibkejši potres v razdalji 70 km od Ljubljane.

* Snežni zameti na liški progi. Ob liški železniški progi je te dni divjala silna burja s snegom, ki je del proge med Zrmanjo in Malovanom tako zamedla, da se je moral ustaviti ves promet. Na nekaterih krajih je bilo na progah nad meter snega.

* Smrtina kosa. V Kandiji pri Novem mestu je umrla vdova, gospa Frančiška Kušljanova, stara 74 let. Pokojnica je bila blaga žena in vrla gospodinja. — V Loki pri Zidanem mestu je umrl v starosti 70 let g. Dragotin Jenčič, upokojeni železničar. Pokojnik je bil navdušen lovec in splošno spoštovan. — V Škofji Loki je umrl g. Peter Forčesin, uradnik državne železnice. Pokojnik je bil vesten uradnik in skrben oče. — V Ljubljani je preminul na posledicah operacije g. Jožko Zore, bivši pismonoša v Kamniku. — Blag jim spomin!

* Smrtina kosa. V Leonišču v Ljubljani je po kratki bolezni umrl v starosti 42 let, g. Davorin Sladonja, ravnatelj Slovenske banke. Pokojnik je bil večak v svoji stroki in je vžival v Ljubljani velik ugled. — V Ščitanju je v četrtek zjutraj po dolgotrajni mučni bolezni umrla ga. Roza Walan, roj. Fuchs, soproga komandirja tamošnje orožniške postaje, kateremu zapuščata pet nedoraslih otrok. — V Ormožu so položili k večnemu počitku go. Marijo Rosinovo, roj. Teran, vdovo po okrožnem zdravniku dr. Rosini. Pokojnica je bila zavedna narodnjakinja in je v narodnem duhu vzgojila tudi svoje otroke, ki zavzemajo vsi odlična mesta v našem javnem življenju. — V Gaberju pri Celju je

umrl znan gostilničar in posestnik g. Konrad Čeček. Zadel ga je kap. Pokojnik je dočkal 56 let starosti. — Blag jim spomin!

* **Smrtna kosa.** V Češnjici pri Železnikih je umrla po daljši in težki bolezni gđ. Zofka Demšarjeva iz ugledne rodbine v Češnjici. Blag ji spomin!

* **Cekin v milu.** Iz Križ pri Trziču nam pišejo, da je dobila Apolonija Ažmanova v Kovoru cekin v milu «Zlatorog».

* **Ta ima pa vroče kri.** Neki Gjurjo Dobrosavljević iz Sumadije je te dni stavil za 1000 Din, da bo napol zamrznjeno Savo dvakrat preplaval. Pred mnogobrojnim občinstvom je to tudi storil in dobil stavo. Mraza je bilo 12 stopinj Celzija pod ničlo.

* **Divje svinje v Dobrni pri Celju.** Pred nekaj dnevi sta dva lovca ustrelila v Dobrni dve divji svinji. V tamkajšnji okolici se potika še večja tolpa divjih svinj.

* **Tisočletnica hrvatskega kraljestva.** Minister prosvete je odredil, da se dne 21. decembra v vseh srednjih šolah naše države proslavi tisočletnica hrvatskega kraljestva s predavanji in slavnostnimi prireditvami dijakov.

* **Lovska sreča.** Gozdar grašine Planine pri Sevnici g. Josip Lončarič je te dni ustrelil divjega prešiča, in sicer samico, težko 87 kg.

* **Železniška nezgoda v Lescah.** V Lescah se je pripetila na tamkajšnjem kolodvoru železniška nesreča. Direktni brzi vlak Jesenice—Beograd, kateremu je priklopljen tudi direktni voz Beograd—München, je zavozil na napačni tir, na katerem je stal tovorni vlak. Lokomotiva brzega vlaka, ki je trčila v tovorni vlak, je bila močno poškodovana. V vagonih je bilo vsled sunka razbitih mnogo šip. Ranjen je bil samo en potnik.

* **Smrtna nesreča.** Smrtno se je ponesrečil čevljar Franc Zupanc s Polzele. Peljal se je s sejma v Zalcu, na ledeni cesti je voz spodrsnil, se zvrnil in na vozu se nahajajoči zaboj je moža zadel na tilnik. Bil je na mestu mrtev.

* **Utopljenko, staro čez 30 let,** je prinesla Sava v Kresnicah. Vtopljenka je imela močne kmečke čevlje in ruto, podobno ruti narodnih noš.

* **Smrtna nesreča.** Posestnik Maks Vrečar iz Dobrave je prišel po opravkih v Celje. Ker je bilo vse zmrzlo, mu je na poti izpodrsnilo. Mož je padel tako nesrečno, da je dobil težke no tranje poškodbe, katerim je kmalu na to podlegel.

* **Samomor učiteljice.** V nedeljo zjutraj je izvršila v Mariboru samomor 42letna učiteljica Cecilija Kocbekova.

* **Podtaknjen ogenj.** V Banjaloki je v gospodarskem poslopu posestnika Mihe Briškija nastal požar, ki je poslopje popolnoma vpepelil. Sreča je bila, da so bile strehe sosednih hiš pokrite z debelo plastjo snega, ker bi sicer lahko pogorela vsa vas, ki šteje 50 hiš. Ogenj je bil brezdvomno podtaknjen.

* **Smrt v Savi.** V neposredni bližini savskega mostu pri Beogradu je utonil Vinko Rak, mornar ladje «Neimar». Njegovega trupla še niso našli.

* **Nesreča pri spravljanju lesa.** V gozdu barona Apfaltrerna pri Motniku se je pripetila težka nesreča. Posestnika Franca Drolca iz Spitaliča, ki je bil zaposlen pri spravljanju lesa, je smrekov hlošč zadel s tako silo, da je mož obležal nezavesten in težko ranjen.

* **Smrt zaradi zastrupljenja s plinom.** V Dobu sta služkinji posestnika Stareta zaradi mraza vzeli v soboto zvečer v svojo spalnico velik lonček žerjavice. V nedeljo zjutraj ju je gospodar našel mrtvi na posteljah. Poklican zdravnik je mogel ugotoviti le smrt zaradi zastrupljenja s plinom.

* **Ubegel tihotapec.** Te dni se je peljal od Spiha proti Št. Ilju tihotapec z 90 kg saharina. Ko pa je zagledal carinika, je takoj skočil iz vozelega se vlaka in prepustil blago usodi.

* **Tatvina v vlaku.** Zasebnemu uradniku Dragotinu Vodlanu iz Trbovelj je bilo v nedeljo v vlaku na glavnem kolodvoru v Ljubljani ukradenih par sivih jahalnih hlač, vrednih 200 Din.

Tatvino je izvršil okrog 28letni mladenič srednje postave, ki je brzkone železniški tat po poklicu.

* **Cel svet se vrti okoli solncea** — pravo in varčno gospodinjstvo pa okoli mila «Gazela».

* **Nagrada 50.000 Din.** Naše cenjene čitatelje opozarjamo na zelo zanimiv oglas tvornice «Odeon».

Ljubljanska porota

Rep. V ponedeljek 14. t. m. s je pričelo pri deželnem sodišču v Ljubljani zimsko porotno zasedanje. Prvi se je zagovarjal Janez Pogačar zaradi roparskega vloma v hišo Kmetijskega društva v Krnici pri Gorjah. Pogačar je bil obsojen na tri leta težke ječe.

Poneverba. Isti dan se je vršila porotna obravnava proti bivšemu tajniku trga Cerknice Danimirju Vidmajerju zaradi večje poneverbe občinskega denarja. Škodo je poravnal občini njegov tast. Ker so porotniki vprašanje glede poneverbe zanikali, je bil Vidmajer oproščen.

Vlom. V torek se je vršila obravnava proti 18letnemu Matiji Potušku z Reke, pristojnemu v občino Devica Marija v Polju, zaradi tatvine. Potušek je na glasu kot tat iz navade. Pri raznih strankah je pokradel različne predmete in med drugim vlomil v blagajno Marije Novakove, gostilničarke v Mostah, ter ukradel 19.650 Din. Porotniki so vprašanje glede vloma pri Novakovi soglasno potrdili, nakar je bil Potušek obsojen na 15 mesecev težke ječe.

Sum poneverbe. Istega dne se je vršila razprava proti Nikolaju Webru, ki je poneveril pri tvrdki Čehoslavija 52.512 Din. Razprava, ki je bila že trikrat preložena, je bila končana in so porotniki vprašanje glede poneverbe soglasno zanikali, nakar je bil Nikolaj Weber oproščen.

Sleparstvo. V sredo se je vršila porotna obravnava proti sleparskemu trgovcu z žitom Antonu Babniku, uslužbencu pri Žitnem zavodu v Ljubljani, zaradi različnih tatvin, sleparstev in poneverb. Babnik je na ta način oškodoval Žitni zavod in tvrdko Reich za skupni znesek 18.271 dinarjev. Porotno sodišče je obsodilo Babnika na 18 mesecev težke ječe.

Tatvina. Isti dan se je vršila porotna obravnava proti Stefanu Bašlju, doma iz Črnuč, katerega so vklenjenega pripeljali v porotno dvorano. Obtožen je bil raznih tatvin in pa dezertacije. Porotnikom sta bili stavljeni dve vprašanji, in sicer glede vlovov in tatvin ter glede potepanja. Obe vprašanji so porotniki soglasno potrdili, nakar je bil Bašelj obsojen na pet let težke ječe.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Ah, ta moda!

Mati: «Kmalu boš stara 16 let in boš spadala med odrasle. Skrajni čas je, da si daš ostriči lase in odrezati krilo...»

Na obisku.

Teta: «Na kateri strani mize bi rad sedel, Tonček?»

Tonček: «Na nobeni, teta. Pri nas doma sedim vedno na stolu.»

Tako je!

Oče: «To je pa že preveč! Obljubili ste mi, da boste z mojim sinom ravno tako ravnali kakor s svojimi otroki. Zdaj pa vidim, da ga tepete.»
Mojster: «Ali mislite, da svojih ne tepem?»

Dober svet.

Ravnatelj zasači knjigovodjo, spečega za njegovo pisalno mizo.

«To je že tretjič, da vas najdem spati,» pravi strogo ravnatelj.

«Oprostite,» se opravičuje knjigovodja. «Povem vam resnico: otrok mi vso noč ne dá spati.»

Ravnatelj: «Potem je najbolje, da podpevi prinesete otroka s seboj.»

Klepetulja.

Jurij: «Ali je tvoja žena doma?»

Tomaž: «Ne. Pred tremi urami je šla za pet minut k sosedu Špeli...»

Eden ali drugi izhod.

Gašper: «Boltežar me je prosil, da bi mu posodil 100 dinarjev. Ali naj mu jih dam?»

Miha: «Gotovo, kajti s tem boš tudi meni napravil uslugo.»

Gašper: «Kako to?»

Miha: «Ako denarja ne dobi od tebe, mu ga bom moral dati jaz.»

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Vsem onim sotrudnikom, ki so prispevkom za nagrade priložili znamke, odgovorimo pisмено. Samo potrpljenja prosimo.

Onim, ki vprašujejo, ali pridejo njihovi prispevki v «Domovino», odgovarjamo: Z malo izjemo bo po vrsti objavljeno vse! Tu pa je treba še več potrpljenja, ker je izbira ogromna.

Prispevki za I. nagrado se, kakor znano, lahko vpošiljajo do konca januarja 1926.

MALI OGLASI

Posestvo in gostilna

se odda za najem za več let od konca marca 1926. naprej. Za pridne roke in delovne ljudi obstoj zagotovljen.

Pismene ali osebne informacije pri lastniku Simonu Ribariču, 103 Unec, pošta Rakek.

Veliko nagrado za 50 000 Din

lahko zamedite, ako ne čitate tega oglasa!

V svrhu vpeljave naših specialnih parfumov amo se odločite za posebno

božično reklamno prodajo

ki bo trajala do

27. DECEMBRA t. l.

Onim, ki se bodo poslužili te reklamne prodaje, poklanjamo sledeče velike nagrade, ki so na željo dobitnika izplačajo tudi v gotovini.

1 nagrada v skupni vrednosti	50.000 Din
2 nagradi po 10.000 Din	20.000 "
4 nagrade po 5000 Din	20.000 "
2 nagrad po 2000 Din	4.000 "
10 nagrad po 1000 Din	10.000 "
41 nagrad po 500 Din	20.500 "

Tekmovanja za navedene nagrade se lahko udeležijo vsakdo, kdor nam po poštni nakaznici ali v denarnem planu pošlje

65 Din.

na kar dobi poštne prosto

1 karton 6 specialnih stekleničic različnega finega «ODEON»-parfuma

(običajna vrednost 90 Din).

V svrhu tekmovanja za razpisane nagrade je vsaki pošiljki priložena zaprta kuverta s kuponom, opremljenim s tekočo številko, kakor tudi načrt o razdelitvi nagrad, s katerimi soglašata vsak naročnik. Vlaganje kuponov se vrši pod nadzorstvom kr. notarja.

Da pa naše odjemalce v vsakem oziru zadovoljimo, poklanjamo razen omenjenih 60 velikih nagrad prvim 15.000 naročnikom še nadaljnjih 5000 posebnih manjših nagrad v skupni vrednosti 450.000 Din.

Z ozirom na veliko število teh posebnih nagrad odpade povprečno na vsakega tretjega naročnika po ena posebna nagrada. Vrhu tega je pa dana seveda tudi možnost, da razen te pripade nanj še ena izmed gorenjih velikih nagrad. Ker je število navedenih posebnih nagrad omejeno na 5000 dobitnikov ter je pritrakovati zelo velike udeležbe, vam priporočamo, da se za udeležbo božične reklamne prodaje **tako j odločite!**

Naročila je točno nasloviti na:

«ODEON», tovarna kosmetičnih izdelkov in parfumov v Ljubljani, Vegova ulica 8/46.

ČREVA

vsakovrstna, po najugodnejši ceni, kakor vsako let. v dno v zalogi. Kupim tudi surove in stopljeni toj in ga plačam po najvišji dnevni ceni.

IOS. BERGMAN, Ljubljana, Poljanska cesta 85.

Prekušajte mirne duše najprej vsa mila! — Naposled se boste odlečili vendarle za Elza-mila.

Ta mila zdravja in lepote niso samo prijetno dišeča in močno se peneča toaletna mila, ampak imajo v sebi tudi še medicinsko preizkušene,

dobro delujoče sestavine, ter so torej koristna proti pegam, lišajem in različnim nečistostim kože. One store kožo mehko, nežno in kljubajoč učinkom vode in mrzlega zraka. Dobi se 5 vrst Elsa mil. Elsa hljinno mlečno milo, Elsa glicerinsko milo, Elsa borakšno milo, Elsa milo za brtje, Elsa katransko ali šampon milo. Za pre-

izkušnje 5 kosov Elsa mila že obenem z zavojnino in poštnino za 52 Din proti naprej poslanem denarju. Po povzetju za 10 Din več (za poštnino). Naročila upravit: lekarnarju Eugen V. Feller v Donjoj Stubici, Elsatrg 360, Hrvatska. Posamezne steklenice Elsafluida po 10 dinarjev v lekarnah in sorodnih trgovinah.

Kar je že dedom in roditeljem pomagalo, to bo pomagalo tudi Vam! Elsa flujd, da, samo «Elsaflujd»! To že skozi 27 let priljubljeno domače sredstvo s svojo mnogokratno uporabo odznotraj in odzunaj kot ublažitelj bolečin! Umivanje in drgnjenje z Elsaflujdom krepi in jača Vaše telo, stori Vas zmožne kljubovati preblajenju in Vam pripravlja užitek. En sam poizkus je izpreobrnil mnoge, ki niso hoteli verovati in jih privedel, da iz hvaležnosti še dalje priporočajo Fellerjev «Elsaflujd». Tudi Vi boste

storili isto, ako naročite za poizkus 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici za 63 Din ali da Vam pride še ceneje: 12 dvojnatih ali 4 velike

specialne steklenice za 99 Din pri lekarnarju Eugenu V. Fellerju v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

„JULLIENOVO“ čistilo za hitro in uspešno čiščenje vina.

Uporabljajte to sredstvo vestno in ob vsaki potrebi, ker kalno ali nečisto vino nima prave cene ter ga vsakdo zavrže! Uporaba je enostavna. Pro,rodajalci, zahtevajte specialne ponudbe!

Glavna zaloga: Drogerija „Sanitas“, Celje in Ljubljana. 100

!! Poravnajte naročnino !!

J. STJEPUŠIN
S I S A K
priporoča 9
boljše tamburice, strune, partiture, sole in ostale potrebščine za vsa glasbila
Odlikovano na pariški izložbi
Centki franko

Jugoslovanski kreditni zavod

v Ljubljani, Marijin trg št. 8

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje

najugodnejše.

Vežano vloge obrestuje po dogovoru. Podeljuje proti dobremu poročstvu osebne, trgovske in obrtne, posebno kratkoročne kredite.

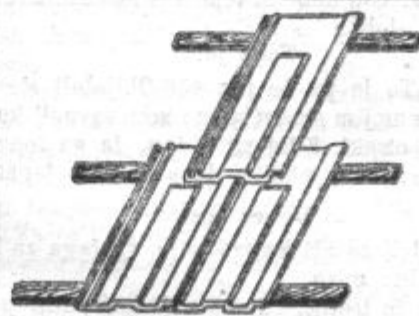

GAZELA MILO

Motna vina čistiti in trpka ter prekislomiliti je zelo enostavno!

Na zalogi imamo specialno francosko želatino „LAINÉ“ trvdke Clermont & Quignard, Pariz. K vsaki pošiljki pridenemo točno navodilo. Zahtevajte cene! 101

Glavna zaloga: Drogerija „Sanitas“, Celje in Ljubljana.

Miklošičeva c. 13

Najtrpežnejše strešno kritje!

Združene opekarne, d. d. v Ljubljani prej VIDIC-KNEZ, tovarne na Viču in Brdu nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljšo preizkušeno modelo strešnikov, z obo ali dvema srezama, kakor tudi bobrovec (biber) in

zidno opeko.

Stekleni strešnik stalno na zalogi. Na željo se pošiljeta takoj popis in ponudba!